

HƏNZURQƏ-
UYOTURQƏ
LUOTƏT

汉
维
词典

汉 维 词 典

(试 编 本)

新 疆 人 民 出 版 社

1 9 7 4

HƏNZUQƏ—UYOƐURQƏ LUƐIƏT

(SINAK NUS'HISI)

XINJIANG HƏLK NƏXRIYATI

1 9 7 4

汉 维 词 典

(试编本)

*

Xinjiang h k nəxriyati n xr kildi
Xinjiang Xinhua kitaphanisi tarkitidu
Millətlər basma zawudida besildi

*

1974-yil 12-ay 1-n xri
1974-yil 12-ay 1-besilixi
Kitap nomuri: M17098-1 Bahasi: 7.20 y n
内 部 发 行 Iqki kismida tarkitilidu

致 读 者

您对《汉维词典》(试编本)有哪些宝贵意见(是否适应读马列的书、学习毛主席著作和参加三大革命运动的需要,应该增删哪些字头、词条,以及对译文、注释、装帧和其他方面的意见,等等),请随时告诉我们,以便进一步修改,正式出版。

新疆人民出版社

KITAPHANLAROLA

«Hänzuqə-Uyoqurqə luqət» (sinak nus'hisi)ni kayta tüzitip rəsmiy nəxr kılıxmızqa paydilik bolsun üqün, luqət həkkiyə (Marks, En'gels, Lenin, Stalinlarning kitaplirini okux, Mao zhuxi əsərlirini üginix wə üq qong inkilawiy həkətə katnixix ehtiyajliri üqün mas kelidoqan yaki kəlməydoqanliqi, kəndak tıp hət wə sözləni koxux yaqi qikiriwetix kerəkliqi həmdə tərjimisi, izahliri, tüplinixi wə baxkılar toqrisida) kəndak kimmətlik pikringizlar bolsa, bizni uningdin waqti-waktida hawərdar kılıp turuxingizlarni soraymiz.

Xinjiang hək həkriyati

出版说明

《汉维词典》(试编本)是一部中型对照词典,供工农兵、革命干部、革命知识分子和翻译工作者使用。

参加试编的有:新疆维吾尔自治区教育局、新疆维吾尔自治区文字改革委员会、民族出版社、中央民族学院、新疆大学、新疆人民出版社等单位的同志。在试编过程中,得到广大工农兵、革命干部、革命知识分子和翻译工作者的多方帮助和大力支持。

编辑出版中型对照词典,我们是第一次,缺乏经验,加之政治思想水平和业务水平有限,难免缺点错误。为了广泛征求意见,以便再一次修改后正式出版,现将《汉维词典》(试编本)付印,内部发行。我们诚恳希望广大工农兵、革命干部、革命知识分子和翻译工作者多提宝贵意见。

NƏXRIYATTIN

Bu «Hənzüqə-Uyoqurqə luqət» (sinak nus'hisi) həjmi jəhəttin otturiqə selix-turma luqət bolup, ixqılar, dihanlar, əskərlər, inkilawiy kadrlar, inkilawiy ziyalılar wə tərjimə hadimlirining paydilinixini kəzdə tutup tüzüldi.

Luqətni tüzüxkə Xinjiang Uyoqur aptonom rayonluk maarip idarisi, Xinjiang Uyoqur aptonom rayonluk yezik əzgertix weyyüənhuyi, Millətlar nəxriyati, Zhongyang millətlər xüeyüəni, Xinjiang daxüə, Xinjiang həlk nəxriyati katarlik orunlardan munasiwətlik yoldaxlar katnaxti. Sinak üqün tüzüx jəryanida kəng ixqılar, dihanlar, əskərlər, inkilawiy kadrlar, inkilawiy ziyalılar wə tərjimə hadimliri hər tərəplimə yardım bərdi wə bu hizmitimizni zor küq bilən kollidi.

Bu otturiqə selixturma luqətni tüzüx wə nəxr kilix biz üqün tunji kətimlik ix boldi, təjribimiz kəm, uning üstigə siyasi-idiyiwi səwiyimiz wə kəspiy səwiyimiz qəklik boləqanlıqı üqün luqəttə yənə birmunqə kəmçilik wə hatalik-larning boluxi turəqan gəp. kəpqiliktin kəng pikir elip yənə bir kətim tüzət-kəndin keyin, rəsmiy nəxr kilix məksidi bilən bu«Hənzüqə-Uyoqurqə luqət» (sinak nus'hisi)ni besip, iqqi jəhəttə tarkattuk. Kəng ixqılar, dihanlar, əskərlər, inkilawiy kadrlar, inkilawiy ziyalılar wə tərjimə hadimliridin luqət üstidə kəpləp kimmətlik pikir berixni səmimi ümit kilimiz.

凡 例

一、本词典所收单字，包括异体、繁体字在内，共计七千八百左右，收词（包括当词用的单字）、词组、成语等，共计四万七千多。

二、字头用大字排印，词条列于字头之下。

三、形同而音、义不同的字，分列为几个字头，如‘好’ hǎo 和‘好’ hāo，并且各在注音前面用 1) 2) 3) 等表明次第，释义之末另提行附列其余的音及其所见页数。

四、形同而音、义不同的词，分立词条，如【公差】 gōngchā 和【公差】 gōngchāi

五、字头按汉语拼音方案字母次序排列。

六、字头下的各词条排列法：

1) 词条在一个以上的，依第二字的拼音字母次序排列，第二字相同的依第三字排列，以下类推。

2) 轻声字紧接在同形的非轻声字后，如【大方】 dàfāng 排在【大方】 dàfāng 的后面。

3) 专有名词紧排在形、音相同的普通名词前面，如【金星】 Jīnxīng 排在【金星】 jīnxīng 的前面。

4) 同音不同形的字，按笔划多少排列，少的在前，多的在后，如【时式】 shíshì 排在【时事】 shíshì 的前面。

七、本字典字头、词条所用汉字形体以现在通行的为标准。字头的异体字（包括繁体）加括号附在正体之后。括号内的异体字只适用于个别义项时，在异体字左上方加所适用的义项数码，如：彩（②綵）。有些异体字的左上方带个小三角（△），表示另外也做字头。

八、在同一字头下，音义相同而形不相同的词条并列（用得较广的在前），如【月食】 yuèshí。【月蚀】 yuèshí。

九、书面上有时儿化，有时不儿化，口语里必须儿化的词，自成词条，如【今儿】【小孩儿】。书面上一般不儿化，但口语里一般儿化的，在释义译文前加“(-儿)”，如：把(橛) (-儿) tǔkuāq……。释义不止一项的，如口语里一般都儿化，就把“(-儿)”放在注音之后，第一义项之前，如：楔 xiē (-儿) ①…… ②……。如只有个别义项儿化，就把“(-儿)”放在有关义项数码之后，如：道① (-儿) ……③ (-儿) ……。

十、字头和词条都按汉语拼音方案注音。

十一、本词典一般不注变调。

十二、多音词的注音，一般连写。结合较松的，在中间加短横(-)，如【轻机关枪】 qīng-jīguānqiāng。

十三、注解字义，一般不详列古义。

十四、属于某一学科或某一方面的词，必要时加略语。略语适用于词条的所有义项时，标在第一义项之前，只适用于个别义项的，标在有关义项数码之后。本词典所用略语如下：

<政>	政	治	<军>	军	事	<农>	农	业
<教>	教	育	<经>	经	济	<地>	地	理
<地质>	地	质	<哲>	哲	学	<机>	机	械
<建>	建	筑	<交>	交	通	<剧>	戏	剧
<化>	化	学	<矿>	矿	业	<林>	林	业
<逻>	逻	辑	<美>	美	术	<牧>	畜	牧
<法>	法	律	<气>	气	象	<商>	商	业
<生>	生	物	<生理>	生	理	<史>	历	史
<数>	数	学	<水>	水	利	<体>	体	育
<天>	天	文	<文>	文	学	<物>	物	理
<电>	电	工	<药>	药	物	<冶>	冶	金
<医>	医	学	<音>	音	乐	<语>	语	言
<宗>	宗	教	<植>	植	物	<纺>	纺	织
<心>	心	理	<动>	动	物	<口>	口	语
<方>	方	言	<书>	文	言	<古>	古	词
<旧>	旧	词	<简>	简	称			古
		旧			义			义

十五、举例中用本字头、本词条时以“~”代替。

十六、某些译文后，酌加注释，以求确切，如：【返航】 fǎnháng *kaytmak* (*parahot, ayrupilan*)。

十七、有的译文采用概括说明和举例的方法，如：车(車) 1) chē ① *Qaqlik qatnax korallirining omumi namini bildüridu* : 火~ poyiz; 汽~ aptomobil;

十八、例子的译文和释义的译文不一致时，在例子的译文前加符号‘◆’。

LUQIATNING TŪZŪLŪXI HƏKKIDƏ

1. Bu luqətke xekli ohxax bolmiqan, kiskartilmiqan hətler bolup jəmi 7800 ətrapida tak hət, jəmi 47000 din artuq sez (sez ornida ixlitilidiqan tak hətlərmu buning iqidə), sez birikmiliri, chengyülər kirgüzüldi.

2. Luqəttə tŭp hətler qongrak hər p bilən berildi. Səzlər tŭp hətning astioqa tizildi.

3. Xekli ohxax əmma ahangı, mənisi ohxax bolmiqan tŭp hətler, məsilən: “好” hǎo bilən “好” hǎo ayrim-ayrim jaylaxturuldi, həmdə ularning ahangliri aldiqə 1), 2), 3) digən rəkəmlər koyulup, rət tərziwi kərsitildi, mənisinin ahiriqə baxka ahangı berildi wə uning kaysi bəttə ikənligi kərsitip koyuldi.

4. Xekli ohxax əmma ahangı, mənisi ohxax bolmiqan sezler, məsilən: 【公差】 gōngchā bilən 【公差】 gōngchāi ayrim-ayrim sez kilip elindi.

5. Tŭp hətler Hənzü tili pinyin fang'əning elipbə tərziwi boyiqə tizildi.

6. Tŭp hətlerning astioqa berilgən sezlerni tizix usuli mundak boldi:

1) Tŭp hətlerning tegidiki sezler birdin oxuk bolsa, ikkinqi hətlerning elipbə tərziwi boyiqə, ikkinqi hetı ohxax bolsa, ūqinqi hətlerning elipbə tərziwi boyiqə tizildi, keyinki-lirimu xundak.

2) Yenik tonluk hət əzige xəkildax bolqan əmma yenik ton bilən okulmaydiqan hətning arkisiqə berildi, məsilən: 【大方】 dāfang 【大方】 dāfāng ning arkisiqə tizildi.

3) Has isimlar əzige xəkildax həm ahangdax bolqan omumi isimning aldiqə, məsilən: 【金星】 Jīnxīng sezi 【金星】 jīnxīng sezining aldiqə tizildi

4) Ahangı ohxax əmma xekli ohxax bolmiqan hətler hət sizioqining az-kəpligigə karap tizildi, sizioqi azliri aldiqə, sizioqi kəpliri kəynigə, məsilən: 【时式】 shíshì sezi 【时事】 shíshì sezining aldiqə tizildi.

7. Luqitimizdiki tŭp hət wə sezlerning hət xəklidə hazır ekiwatkan Hənzüqə hət xəkilliri əlqəm kilindi, xekli ohxax bolmiqan tŭp hətler (kiskartilmiqan hətlermu buning iqidə) tirnak iqigə elinip, kəliplaxkan hətlerning kəynigə koyuldi. Tirnak iqidiki xekli ohxax bolmiqan hətler pəkət ayrim mənidila ixlitilsə, xu mənə türining rəkimi xekli ohxax bolmiqan hətning aldiqə berildi, məsilən: 彩 (② 綵). Xekli ohxax bolmiqan bezi hətlerning sol tərzipining yukurisiqə koyulqan kiqik ūq burjək (④) xu hətning ayrim tŭp hət bolup kelidiqanlıqini kərsitidu.

8. Tŭp hətning astidiki ahangı, mənisi ohxax əmma xekli ohxax bolmiqan sezler katar koyuldi (kəngrek ixlitilidiqanliri aldiqə koyuldi), məsilən: 【月食】 【月蝕】 yuēshí.

9. Yezikta gayida erhualixidiqan, gayida erhualaxmaydiqan, janlik tilda bolsa erhualaxturuxka tegixlik bolqan sezler əz aldiqə ayrim sez kilip elindi, məsilən: 【今儿】 【小孩儿】. Yezikta, omumən, erhualaxmaydiqan əmma janlik tilda, omumən, erhualixidiqan bolsa, mənə kismining aldiqə (-儿) koxuldi, məsilən: 把 (① 把) (-儿) tutkuq. Tŭp hətning mənisi birdin oxuk bolup, janlik tilda adəttə həmmisila erhualixidiqan bolsa, (-儿) hət ahangining kəynigə, birinqi mənisinin aldiqə koyuldi, məsilən: 楔 xiē (-儿) ①.....②.....Pəkət ayrim mənidila erhualixidiqan bolsa, (-儿) munasiwətlik mənə türü rəkəmlirining kəynigə koyuldi, məsilən: 道 ① (-儿) ③ (-儿)

10. Tŭp hət wə sezlerning həmmisigə Hənzü tili pinyin fang'əni boyiqə ahang berildi.

11. Luqitimizda, omumən, ton əzgirixliri berilmidi.

12. Kəp boqumluk səzlərgə ahang berixtə, əsasən, qoxup yezix pirinsip kilindi. Birixixi boxrak boləqanlirining arisiqə sizikqə “-” qoyuldi, məsilən: 【轻机关枪】 qīng-jīguānqiāng.

13. Səzlərgə mənə berixtə, omumən, hazırki zaman Hənzü tili əlqəm kilindi, kədimki mənisi təpsili berilmidi.

14. Məlum bir ilim - pən yaki məlum bir sahəgə has boləqan səzlərgə, zərür boləqanda, kışkartılma səz qoxup, uning dairisi kərsitip qoyuldi. Bu kışkartılma səzlər həmmə mənigə has bolsa, birinqi mənə türining aldiqə qoyuldi, pəkət ayrim mənə türigilə has bolsa, munasiwətlik mənə türü rəkəmlirining kəynigə qoyuldi. Luqəttə ixtililgən kışkartılma səzlər təwəndikiqə:

<政> siyasi	<军> hərbi ixlar	<农> dihanqilik
<教> maarip	<经> iktisat	<地> juqrapiyə
<地质> dizhi	<哲> pəlsəpə	<机> maxinisazlik
<建> binakarlik	<交> katnax ixliri	<剧> tiyatir
<化> huaxüe	<矿> kanqilik	<林> ormanqilik
<逻> logika	<美> güzəl sən'ət	<牧> qarwiqilik
<法> kanun ixliri	<气> hawa rayi	<商> soda
<生> jandarlar	<生理> shengli-jiepoxi	<史> tarih
<数> shuxüe	<水> su ixliri	<体> tənərbiyə
<天> tiənwen	<文> ədibiyat	<物> wuli
<电> elektir ixliri	<药> dora	<冶> yejin
<医> tibbi ilim	<音> muzika	<语> til-yezik
<宗> din	<植> əsümlük	<纺> tokumiqilik
<心> xinlixüe	<动> haywanat	<口> janlik til
<方> fangyən	<书> wenyən səz-ibarilər	<古> kədimki səz wə
<旧> kona səz wə kona mənisi	<简> kışkartılma səzlər	kədimki mənisi

15. Misallarda xu tüp hət yaki səzning əzi ixtililgən bolsa, uning ornıqə “~” bəlgisi qoyuldi.

16. Berilgən mənə tehımu enik bolsun üqün, ayrim jaylarda tirnak iqidə izah berildi, məsilən: 【返航】 fǎnháng Kaytmaq (*parahot, ayrupilan*).

17. Tüp hət wə səz mənilirı, omumən, Uyoqur tilida udul kelidiqan səzlər bilən ipadiləndi, zərür boləqanda, omumlaxturup izahlax wə misal kəltürüx usulımu kəllinildi, məsilən: 【车】(車) 1) chē ① *Qaklik katnax korallirining omumi namini bildüridu: 火~ poyiz; 汽~ aptomobil;*

18. Berilgən mənə bilən misalning tərjimisi ohxax bolmiqanda, misalning tərjimisi aldiqə “◆” bəlgisi qoyuldi.

19. Səzning mənilirini məlum girammatik qoxumqılar bilən ipadiləxkə toqra kəlgəndə, qoxumqə türürining ariliqi “/” bəlgisi bilən ajritildi.

总 目 录

凡例	1-4
汉语拼音音节索引	5
新旧字形对照表	7
部首检字表	8-52
一、部首目录	8
二、检字表	10
三、难检字笔画索引	51
词典正文	1-1158
附录	1159-1190
汉语拼音方案	1159
我国历史朝代公元对照简表	1162
我国少数民族简表	1165
我国各省、自治区、直辖市名称	1168
新疆维吾尔自治区县级以上行政区划表	1170
世界各国和地区面积、人口、首都（或首府）一览表	1173
计量单位简表	1183
节气表	1187
化学元素表	1188

OMUMI MUNDƏRIJƏ

LUĞƏTNING TŪZŪLŪXI HƏKKIDƏ	1 – 4
HƏNZU TILI PINYIN BOQIUMLIRI ŪQŪN AQQUQ.....	5
YENGI WƏ KONA HƏT XƏKILLIRINI SELIXTURUX JƏDWILI.....	7
BUSHOULAR BOYIQƏ HƏT TEPIX JƏDWILI.....	8 – 52
1. Bushoular Munderijisi.....	8
2. Hət Tepix Jədwili.....	10
3. Asan Tapkili Bolmaydiqan Hətlərnəng Sizik Sani Ūqun Aqquq	51
LUĞƏTNING TEKSTI.....	1 – 1158
KOXUMQƏ	1159 – 1190
Hənzü Tili Pinyin Fang'əni.....	1159
Məmlikitimiz Tarihidiki Sulalilərnəng Miladi Boyiqə Selixturmisi.....	1162
Məmlikitimizdiki Az Sanlik Millətlər	1165
Məmlikitimizdiki Əlkə, Aptonom Rayon, Biwastə Karaxlik Xəhərlərnəng Namliri	1168
Xinjiang Uyqur Aptonom Rayonidiki Nahiyidin Yukuri Jaylarnəng Məmuri Belünüxi	1170
Dunyadiki Məmlikətlər Wə Rayonlarnəng Yər Məydani, Ahalisi, Pay- təhtliri (Yaki Mərkəzliri)	1173
Əlqəm Birlikliri.....	1183
Məwsümlər.....	1187
Huaxüe Elementliri.....	1188

汉语拼音音节索引

HÖNZU TILI PINYIN BOQIUMLIRI ÜQÜN AQQUQ

1. 每一音节后举一字做例，可按例字读音去查同音的字。2. 数字指本词典页码。

1. Hər bir boqumdin keyin bir hət misal kılindi, ahangdax hətler misal kilinoqan hət-ning ahangı boyıqə izdilidu. 2. Rəqəmlər muxu luqət tekstining bət nomurini kersitidu.

A		chang 昌 78	ding 丁 178	gong 工 267	jiang 江 395
a 啊 1	chao 超 83	diu 丢 181	gou 沟 275	jiao 交 398	
ai 哀 1	che 车 85	dong 东 182	gu 沽 277	jie 接 406	
an 安 4	chen 沉 87	dou 兜 186	gua 瓜 284	jin 今 416	
ang 肮 7	cheng 称 89	du 都 188	guai 乖 286	jing 京 422	
ao 熬 8	chi 吃 96	duan 端 191	guan 官 287	jiong 迥 429	
B		chong 充 100	dun 吨 197	guang 光 292	jiu 究 430
ba 八 8	chou 抽 104	dui 堆 194	gui 规 294	ju 居 435	
bai 白 11	chu 初 106	duo 多 198	gun 滚 297	juan 捐 439	
ban 班 16	chuai 揣 114	E		jue 决 441	
bang 帮 20	chuan 川 115	e 鹅 201	ha 哈 304	jun 军 443	
bao 包 21	chuang 窗 117	è 欸 202	hai 孩 305	K	
bei 杯 27	chui 吹 119	ei 欸 203	han 寒 307	ka 咖 445	
ben 奔 31	chun 春 120	en 恩 203	hang 航 310	kai 开 446	
beng 崩 32	chuo 戳 121	er 儿 204	hao 蒿 311	kan 刊 451	
bi 逼 33	ci 疵 121	F		kang 康 453	
bian 边 39	cong 聪 124	fa 发 206	he 喝 315	kao 考 454	
biao 标 42	cou 凑 126	fan 翻 211	hei 黑 320	ke 瞠 455	
bie 别 44	cu 粗 127	fang 方 216	hen 痕 322	kei 剋 460	
bin 宾 45	cuan 掙 128	fei 非 221	heng 恒 323	ken 肯 460	
bing 兵 46	cui 摧 129	fen 分 225	hm 噉 324	keng 坑 461	
bo 波 49	cun 村 129	feng 封 229	hng 哼 324	kong 空 462	
bu 补 52	cuo 搓 130	feng 烘 324	hong 烘 324	kou 抠 464	
C		fo 佛 235	hou 喉 327	ku 枯 467	
ca 擦 64	da 搭 132	fou 否 235	hu 呼 330	ku 夸 469	
cai 猜 64	dai 待 144	fu 夫 235	hua 花 335	kuai 快 470	
can 餐 66	dan 单 147	G		kuan 宽 471	
cang 仓 68	dang 当 151	ga 嘎 245	huan 欢 342	kuang 筐 473	
cao 操 69	dao 刀 154	gai 该 245	huang 荒 345	kui 亏 475	
ce 策 71	de 德 158	gan 干 248	hui 灰 349	kun 昆 476	
cen 参 72	dei 得 160	gang 缸 253	hun 昏 354	kuo 阔 477	
ceng 层 72	den 钝 160	gao 高 255	huo 活 356	L	
cha 插 72	deng 登 161	ge 哥 259	ji 迹 361		la 拉 477
chai 拆 76	di 低 163	gei 给 264	jia 家 378		lai 来 480
chan 换 76	dian 颠 170	gen 根 264	jian 兼 384		lan 兰 481
	diao 凋 175	geng 耕 266			lang 狼 483
	die 爹 177				

lao	捞	484	n	嗯	579	po	坡	630	shai	筛	715	tuō	拖	847
le	勒	490	na	那	581	pou	剖	632	shan	扇	715	W		
lei	雷	491	nai	乃	582	pu	扑	633	shang	商	719	wa	挖	849
leng	冷	493	nan	男	583	Q			shao	烧	726	wai	歪	850
li	离	495	nang	囊	585	qi	期	635	she	奢	728	wan	弯	854
lian	俩	502	nao	闹	586	qia	卡	647	shei	谁	731	wang	汪	859
liang	连	503	ne	呢	588	qian	千	649	shen	深	731	wang	汪	862
liang	良	506	nei	内	588	qiang	腔	655	sheng	声	737	wei	威	862
liao	燎	509	nen	嫩	590	qiao	敲	659	shi	诗	745	wen	温	872
lie	列	512	neng	能	590	qie	切	661	shou	收	762	weng	翁	878
lin	磷	513	ng	嗯	590	qin	亲	663	shu	书	771	wo	窝	878
ling	凌	516	ni	泥	591	qing	青	666	shua	刷	776	wu	污	879
liu	溜	520	nian	年	593	qiong	穷	673	shuai	衰	777	X		
lo	咯	525	niang	娘	595	qiu	秋	674	shuan	臼	778	xi	西	892
long	龙	525	niao	鸟	595	qu	区	677	shuang	双	778	xia	虾	901
lou	楼	527	nie	捏	596	quan	圈	680	shui	水	779	xian	先	907
lu	炉	528	nin	您	596	que	缺	684	shun	顺	783	xiang	相	915
lu	旅	531	ning	宁	597	qun	群	686	shuo	说	784	xiao	消	922
luan	乱	533	niu	牛	598	R			si	思	786	xie	些	931
lue	略	534	nong	农	599	ran	然	687	song	松	791	xin	新	936
lun	抡	535	nou	耨	601	rang	嚷	688	sou	搜	792	xing	兴	943
luo	罗	536	nu	奴	601	rang	饶	688	su	苏	793	xiong	兄	950
M			nü	女	602	rao	饶	688	suan	酸	795	xiu	休	952
m	姆	540	nue	虐	603	re	热	689	sui	虽	796	xu	需	955
ma	妈	540	nuo	挪	603	ren	人	690	sun	孙	798	xuan	宣	959
mai	埋	543	O			reng	扔	696	suo	梭	799	xue	靴	962
man	蛮	545	o	喔	603	ri	日	696	T			xun	勋	966
mang	忙	547	ou	欧	604	rong	容	697	ta	他	800	Y		
mao	猫	548	P			rou	柔	698	tai	胎	801	ya	呀	969
me	嘿	551	pa	怕	605	ru	蠕	699	tan	贪	804	yan	烟	972
mei	煤	551	pai	拍	606	ruan	软	703	tang	汤	807	yang	央	980
men	门	555	pan	盘	608	rui	锐	703	tao	涛	809	yao	腰	984
meng	蒙	556	pang	旁	610	run	润	704	te	特	811	ye	爷	989
mi	迷	558	pao	抛	611	ruo	弱	704	teng	疼	813	yi	衣	992
mian	棉	560	pei	胚	613	S			ti	梯	813	yin	音	1013
miao	苗	563	pen	喷	615	sa	撒	705	tian	天	817	ying	应	1019
mie	灭	564	peng	烹	616	sai	赛	706	tiao	挑	822	yo	唷	1024
min	民	565	pi	披	617	san	三	706	tie	贴	824	yong	拥	1025
ming	明	567	pian	偏	621	sang	桑	709	ting	听	826	you	优	1027
miu	缪	571	piao	飘	623	sao	搔	710	tong	通	828	yu	淤	1036
mo	摸	571	pie	撇	624	se	涩	711	tou	偷	835	yu	渊	1045
mou	谋	576	pin	拼	625	sen	森	712	tu	突	838	yuan	渊	1051
mu	木	577	ping	乒	626	seng	僧	712	tuán	团	842	yue	约	1051
N						sha	沙	712	tui	推	843	yun	云	1053
									tun	吞	846	Z		

za	匝 1056	zeng	增 1067	zhen	针 1087	zhuān	专 1127	zū	租 1149
zai	栽 1057	zha	扎 1068	zheng	征 1092	zhuāng	装 1130	zuān	钻 1151
zan	赞 1061	zhai	摘 1070	zhi	之 1099	zhui	追 1132	zuì	最 1152
zāng	脏 1061	zhan	沾 1071	zhong	中 1111	zhun	准 1134	zūn	尊 1153
zāo	遭 1062	zhang	章 1076	zhou	周 1118	zhuo	桌 1134	zuò	作 1153
ze	则 1065	zhao	招 1079	zhu	诸 1119	zi	资 1137		
zei	贼 1066	zhe	遮 1083	zhua	抓 1126	zong	宗 1145		
zen	怎 1066	zhei	这 1087	zhuai	拽 1126	zou	走 1148		

新 旧 字 形 对 照 表

YENGI WƏ KONA HƏT XƏKILLIRINI SELIXTURUX JƏDWILI

(字形后圆圈内的数字表示字形的笔数)

(Hət xəkillirining kəynidiki qəmbirək iqiğə elinqan rəqəmlər xu hət xəkillirining sizik sanini kərsitidu)

旧字形 kona hət xəkilliri	新字形 yengi hət xəkilliri	新字举例 yengi hət uqun misallar	旧字形 kona hət xəkilliri	新字形 yengi hət xəkilliri	新字举例 yengi hət uqun misallar
𠂇④	𠂇④	花	直⑧	直⑧	值
辶④	辶④	连	𦘔⑧	𦘔⑧	绳
开⑧	开④	形	𦘔⑧	𦘔⑧	蝸
丰④	丰④	艳	垂⑧	垂⑧	睡
巨⑤	巨④	渠	食⑧	食⑧	飲
屯④	屯④	纯	郎⑧	郎⑧	廊
瓦⑤	瓦④	瓶	录⑧	录⑧	录
反④	反④	板	盪⑩	盪⑩	温
丑④	丑④	组	骨⑩	骨⑩	滑
示⑤	礻④	礼	鬼⑩	鬼④	槐
戈⑤	戈⑤	拔	爲⑫	爲④	偽
印⑥	印⑥	脚	既⑪	既④	溉
耒⑥	耒①	耕	蚤⑩	蚤④	搔
吕⑦	吕⑥	营	敖⑪	敖⑩	傲
攸⑦	攸⑥	修	莽⑫	莽⑩	溥
争③	争⑥	净	眞⑩	眞⑩	填
产⑥	产⑥	彦	致④	致⑩	緻
𠂇⑦	𠂇⑥	养	𦘔⑫	𦘔⑩	摇
并⑧	并⑥	屏	殺⑪	殺⑩	撥
吳⑦	吳⑦	蜈	黃⑫	黃⑪	橫
角⑦	角⑦	确	虛⑫	虛⑪	颯
兔③	兔⑦	换	異⑫	異⑪	戴
𠂇③	𠂇⑦	敞	象⑫	象⑪	橡
茸③	茸⑦	敢	奧⑬	奧⑫	澳
者③	者③	都	普⑬	普⑫	谱

部首检字表

BUSHOU BOYIQƏ HƏT TEPIX JƏDWILI

说明：1. 本词典采用的部首跟一般词典用的部首基本相同，略有改并。2. 《检字表》共有189部。部首次序按部首笔画数目多少排列。检字时，先按要查的字的部首在《部首目录》内查出页码，然后查《检字表》。《检字表》内，同一部的字按除去部首笔画以外的函数排列。3. 对于难检的字，解决的办法是：（1）有些字分收在几个部首内。如‘思’字、‘对’字等。（2）分不清部首的字，按起笔（即书写时的第一笔）的笔形，收入点（丶）横（一）直（丨）撇（丿）折（乙，包括一丿乚等笔形）五个单笔部首内。（3）《检字表》后另有《难检字笔画索引》备查。

Izahat: 1. Bu luqəttə ixlililgən bushoular, kismən özgertixlərni hesapka almiqanda, adəttiki luqətlərdə ixlililgən bushoularəqa اساسən ohxaydu. 2. «Hət tepix jədwili»də jəmi 189 bushou bar. Bushoularning tərivi bushou sizikli ri sanining az-kəplügigə qarap orunlaxturuldi. Hət izdigəndə, awal izdilidiqan hətning bushousining bət nomuri «Bushoular mündəriji»din izdilidu, andin keyin u «Hət tepix jədwili»din ahturulidu. «Hət tepix jədwili»də bir hil bushouluk hətlər bushou sizik sani qikiriwetilgəndin keyinki sizik sani boyiqə orunlaxturuldi. 3. Asan tapkili bolmaydiqan hətlərni tepixning usuli mundak: (1) Bəzi hətlər ayrim-ayrim haldə birnəqqə bushouəqa kirgüzüldi. Məsilən: “思”、“对” katarlik hətlər. (2) Bushousini enik ayriqili bolmaydiqan hətlər baxlapki sizik (yəni yazqanda tartilidiqan birinqi sizik)ning xətki boyiqə, qekit (丶), toqra sizik (一), tik sizik (丨), sol kıypax sizik (丿), pükük sizik (乙→乚)lardin ibarət 5 hil yəkkə sizik bushousiqə kirgüzüldi. (3) Paydilinix üqün «Hət tepix jədwili»ning kəynigə yənə «Asan tapkili bolmaydiqan hətlərləning sizik sani üqün aqkuqnu» berildi.

一. 部首目录

1. BUSHOULAR MUNDƏRIJISI

(部首右边的号码指检字表的页码)
(Bushoularning ong tərpidiki nomurlar hət tepix jədwilining bət nomurlirini kərsitidu)

一 画 1 sizikliklar	10	丶	12	夕 (17-bəttiki “刀” oqa karang)	17	巳 (17-bəttiki “p” oqa karang)				
		一	12	儿 (儿)	16	三 画 3 sizikliklar				
		丨	13	儿	16					
		丿	13	乚	16					
		乙 (一丿乚)	14	又 (又)	16		彡	18		
		二 画 2 sizikliklar	12	厂	14		又 (又)	17	彡 (彡)	19
				匚	14		乚	17	灬	20
				卜 (卜)	14		冫 (冫)	17	广	20
				丩	14		冫 (冫)	17	冂 (冂)	21
				冂	14		冫 (冫)	17	冂 (冂)	21
八 (八)	14			冫 (冫)	17		冂 (冂)	21		
人 (人)	15			冫 (冫)	17	冂 (冂)	21			
彡	12			冫 (冫)	17	冂 (冂)	21			
彡	12			冫 (冫)	17	冂 (冂)	21			
彡	12			冫 (冫)	17	冂 (冂)	22			